

BUTLLETÍ DE LA COLÒNIA I VILA DE FORCALL

Bisgargis

ANY LVI

Nº 330

HIVERN - PRIMAVERA 2018

DIPÒSIT LEGAL: B. 12.028-70

“Molí Matalí”

A l'abril, aigües mil.

Foto: Carminã Pésudo

SANT ANTONI 2018

per Ximó Segura

Enguany, després d'un any amb majorals, la Confraria de la Santantonà va tornar a assumir la majoralia. Unes figures imprescindibles per a la festa. Donen vistositat, aporten energia i idees noves a les celebracions, la festa arriba a més i diferents famílies del poble que estimen les seves tradicions. En els darrers quatre anys tenim aquest quadre de majorals.

2015 - Confraria
2016 - Santantonà
2017 - Majorals
2018 - Confraria

Fa anys que anem a la recerca de majorals. Des de la Santantonà, la Confraria i diferents persones de manera particular hem preguntat a moltes forcallanes i molts forcallans per la possibilitat de ser majorals. Moltes vegades la resposta ha estat negativa, la majoria; i altres, les menys, ha estat positiva i aleshores el goig és immens. Per a elles i ells molt major, mentre la persona que pregunta també acaba contenta.

Des de l'any passat, però fonamentalment enguany, la gent jove s'ha sumat a una onada d'il·lusió que per moments pareixia un tsunami. Una il·lusió que la gent més major i persones de mitjana edat ens va saber transmetre arribant als individus més joves del poble. Només cal veure la llarga fila de xiquetes i xiquets per estirar el maio -cada vegada va a més-. Enguany va faltar cordal!

Personalment, no veig cap inconvenient en tenir una llista de majorals a curt termini. Més bé al contrari, ens assegurem la vistositat de les celebracions en el futur immediat. Aquell dia, el goig va ser compartit per totes les persones que estàvem al pavelló de festes. I us puc assegurar que les cares i els gestos eren de molta felicitat. Però, per suposat, totes les opinions són vàlides i cada forcallana i forcallà té dret a dir la seva, faltaria més!

Un altre punt que es va comentar és la seguretat de la festa, arran de la presentació durant el Sant Antoni 2018 del llibre: Amunt! Les festes dels arbres als Països Catalans de Marc Castellet -amb ascendants i família a Forcall- i Llorenç Roviras. Aquell dia va sorgir el tema i es va fer un debat molt constructiu i enriquidor on vam poder escoltar opinions de gent amb les quals no es treuen aquests temes de conversa de manera habitual. En aquest capítol, cal agrair i felicitar el fet de no tirar coets borratxos durant l'encesa de les tronques. Potser sigui el moment més íntim de les celebracions santantonenques, i hem

de respectar les persones majors; així com les més joves per tal que gaudeixin de l'encesa com qualsevol altra persona. Sense patir ni estar alerta si tirem un coet o una dotzena. No ens interessa -de cap manera-, que en el tret de sortida algun veí, veïna o visitant prenguin mal.

Parlant de la Confraria de la Santantonà, alguna cosa no fem bé si hi ha persones que es fan sòcies per a la "pastà" de la Rotlleta. Segurament, des de la junta també errem sovint. Cal dir que tot s'organitza durant el temps lliure de les nou ànimes que estan al front de la junta; i contràriament al que algú pot pensar, no tenim ni tindrem cap recompensa econòmica. Una associació cultural amb la funció de recolzar i promocionar la Santantonà. A més d'organitzar la festa en anys sense majoria. La Confraria també dinamitza la vida cultural de la nostra vila. Pel calibre de les celebracions, l'estima de tothom cap a la festa i una quota ínfima; hauríem de ser moltes més persones associades; però l'autoodi cap a les coses del poble també existeix. I no només en els assumptes de Sant Antoni. Estem a l'època de la queixa fàcil, desproporcionada, excessiva... i de la crítica sense arguments a qui fa alguna cosa, mentre massa sovint deixem que el veí o la veïna faci sense ajudar ni col·laborar en res. Som molt pocs -d'ací o d'allà, és igual el lloc de residència-; penso que estar més units i junts ens aniria molt millor.

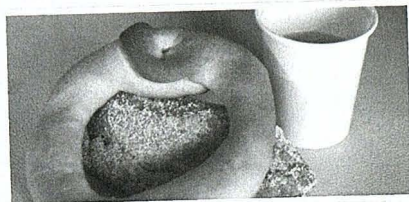
Mires el que mires, sempre hi ha -almenys- un punt de vista positiu. En aquest Sant Antoni n'hem tingut molts de punts positius. La col·laboració en tots els aspectes de la festivitat és enorme. Heu de tenir en compte que sense l'empenta de tothom no seria viable. Per això, des de la Confraria de la Santantonà hem d'agrair moltíssim el treball que heu fet per donar llustre -un altre any- a la festa de Sant Antoni.

El nou cicle santantonenc s'inicia amb majorals. Enhorabona a les cinc parelles i també a les famílies! Aquesta notícia és fantàstica. Esperem que l'onada continuï molts anys més!

La participació en tots els esdeveniments del cap de setmana va ser massiva, encara que com ja és habitual des de fa uns anys, la missa i la processó són cada any menys

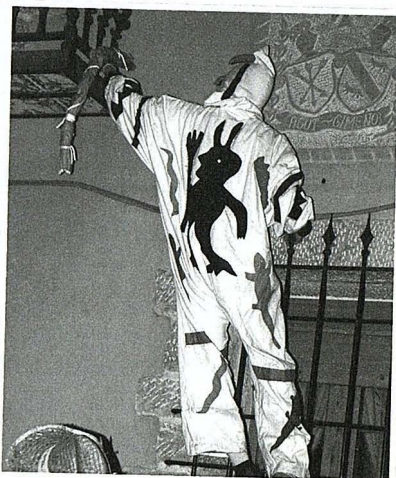
participades. Alguna cosa tindrà a veure l'orquestra de la matinada de dissabte?

Un punt que ens va tirar una bona empenta va ser la climatologia. Durant tot el cap de setmana, el temps va ser espectacular. Els moments anteriors i posteriors a la cercavila i la ulla presentaven una plaça farcida de taules com els millors dies de l'estiu.

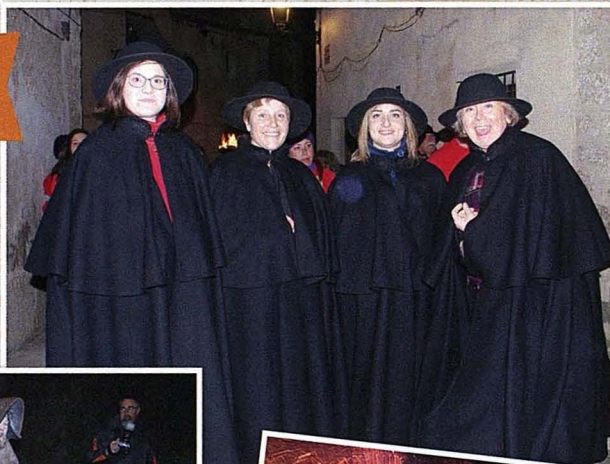

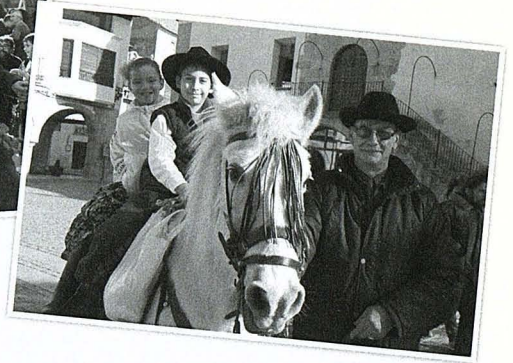
També cal felicitar al grup de tabalers i gaiters. Sense música no hi ha festa. Aquest grup que creix en quantitat i qualitat. Cal dir que enguany arriba als 20 anys des de la revifada de la colla de gaiters i tabalers de Forcall. Fa goig veure tanta gent local tocant durant les cercaviles, Santantonà, processons... La barreja intergeneracional és ben clara! Es podria traspasar a altres aspectes del poble!

Des de la Confraria de la Santantonà no més ens queda donar les gràcies a tothom. Seguirem recolzant, coneixent, preguntant les persones majors i estimant la festa. Si ens voleu acompanyar teniu les portes ben obertes!

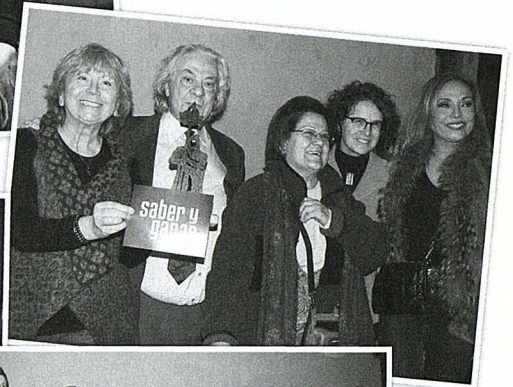

IMATGES DE LA FESTA

Saber y Ganar
"Cremaller d'Honor
2018"

MAJORALS 2019

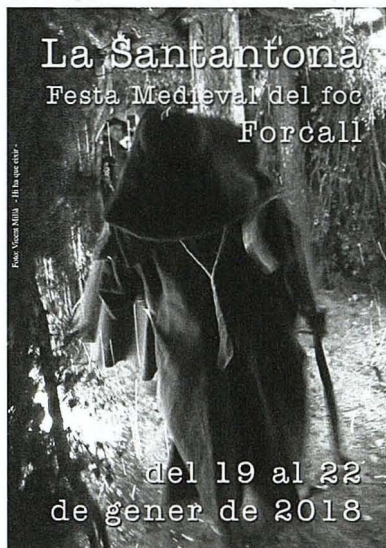

Majorals de Sant Antoni 2019, d'esquerra a dreta: Pablo Chervet Royo, Ana Vicente Ferrer, Omar Guarch Climent, Sandra Membrado Ejarque, Noé Peñarroya Pechobierto, Abi Ripollès Sánchez, Joan Altaba Monfort, Raquel Mas Ramos, Jorge Tena Ripollès i Nùria Mestre Borràs.

Què tingueu una magnífica majoralia! Enhorabona.

PROGRAMA DE FESTES SANT ANTONI 2018

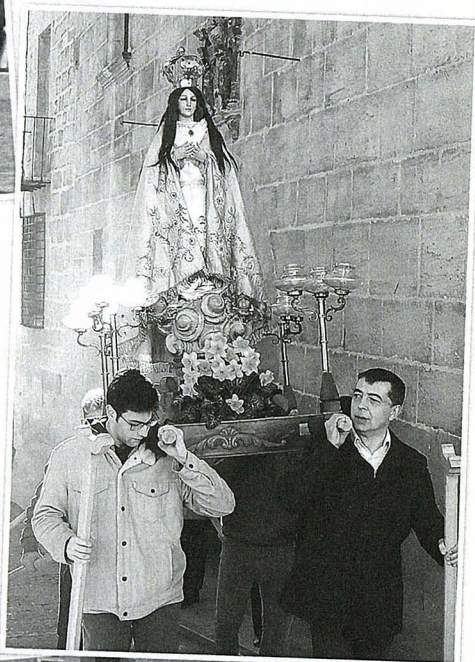
A la portada, la foto guanyadora del darrer concurs de fotografia, de Vicent Millà - Hi ha que eixir, a la contraportada el segon premi, de Eduardo Manero - Foc i fum-, a l'interior el tercer, de Aitana Millà Griño - Caragol- i altres fotos presentades a concurs, junt amb una interessant sèrie d'imatges de la festa als anys seixanta i setanta. Les salutacions de l'alcalde, del mossèn i de la majoralia, van seguides del programa d'actes i d'una relació de majorals des de l'any 1911 fins a l'actualitat, extreta de la documentació que es conserva a diversos arxius i publicacions i de la memòria oral, es demana la col·laboració per tal de poder completar la relació. Després un extens article dedicat a la Confraria de Sant Antoni i les bases del proper concurs de fotografia, tancant la relació d'entitats que fan possible la festa.

SETMANA SANTA A FORCALL

En Setmana Santa el poble s'omple de gent, forcallans i visitants, son dies plens d'activitat i religiositat, a les imatges que acompanyen aquestes línies veiem diversos moments de les processons i rogatives al nostre poble.

ESQUITXOS D'HISTÒRIA

per Antoni Eixarch Cardona i Carmen Ferrer Llop

FORCALL I LES MONGES DE L'HOSPITAL DE SANT PAU - 2ª PART

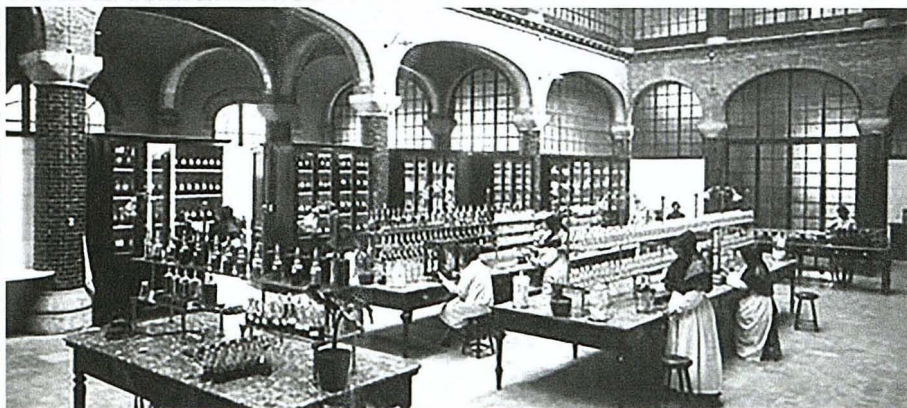
Que feien les nostres forcallanes en aquesta Congregació?. Qui eren?. On van estar?. Tot seguit farem un esquitx de la història d'aquestes dones.

Hem repassat el llistat de germanes que han format part de la Congregació des de la seva fundació el 1782 fins el període estudiat el 1982. Hi ha una notable diferència en la informació disponible en funció de si l'època es anterior o posterior a la data del que podríem denominar com re-fundació i conversió de Comunitat a Congregació.

La MIA sempre va considerar que aquelles dones que ingressaren en la Pía Associació el 1792 i anys posteriors no eren monges a l'ús si no persones motivades per la caritat cristiana dedicades a l'atenció i cura de malats i pobres, malgrat proporcionà a les germanes la possibilitat de mantenir i cultivar la seva formació espiritual. Les noies que volien ingressar tenien que demostrar bona conducta i passaven un període com probandes sota la tutoria d'una germana assignada

expressament; en un any aproximadament estava en condicions de sol·licitar prendre l'hàbit i un any més tard se li concedia l'Escut. El criteri de la mare Superiora en el procés era definitiu i definitori.

No es fins el 1904 que la MIA habilita una zona de l'institut Mental per fer les funcions de Casa de Noviciat i el 1939 es traslladaren a La Granja o Casa de la Santa Creu a Horta. A partir de la constitució en Congregació el 1927 queda regulat que el temps de noviciat serà de dos anys dedicats bàsicament a la formació religiosa, estudi de la Bíblia, teologia, moral i història. El postulat seguiria fent-se primer a l'Hospital i sempre abans de demanar l'ingrés al noviciat, moment en el que habitualment de li canviava el nom de bateig¹ i es vestia l'hàbit i vel blanc en lloc del negre de les germanes (aquesta norma canvia el 1972 i no vesteixen hàbit fins el dia de la Professió i son monges de facto). A l'acabar el noviciat en que es fan els primers vots temporals s'entra en una

Farmacia de l'Hospital a primers del s. XX

etapa de juniorat, que dura en un principi dos anys i posteriorment s'allarga amb tres anys de Professió Temporal que es quan s'imposa l'Escut i on s'aprofundeix en l'estudi de la Sagrada Escriptura, teologia, litúrgia i història de l'església i entren en el coneixement de determinades tècniques i pedagogies per preparar la seva inserció en el món hospitalari. Els vots temporals s'han de renovar cada any. Acabada aquesta etapa es fa la Professió Perpètua entrant en un període de formació permanent i continua amb possibilitat de reconsiderar el sentiment vocacional als deu anys. Actualment es procura que les germanes tinguin una bona preparació acadèmica i la majoria han obtingut titulació universitària.

Escut abans de 1927

Escut després de 1927

En la relació que tenim a l'abast hi ha un total de 560 germanes, majoritàriament de Barcelona y d'arreu de Catalunya, de les que hem trobat un nombre prou significatiu procedents de la nostra comarca i que representem en el quadre següent:

POBLE	NOMBRE TOTAL DE GERMANES	DEIXEN ELS HÀBITS
FORCALL	13(4)**	4(1)
TODOLELLA	5(2)	--
L.A.MATA	4(2)	2(0)
OLOCAU	3(3)	--
VILLORES*	3(1)	1(0)
XIVA	2(2)	--
CINCTORRES	1(0)	1(0)
TOTAL	31	8

* Una no arriba a la imposició de l'escut.

** Entre parèntesis el nombre de germanes anteriors a 1927

Caldria afegir a una Germana, Isabel Rabaça Roca que ingressa el 1955, natural de la veïna província Terol, de La Cuba.

Les primeres de la llista comarcal son dues germanes de Xiva, Joaquina i Manuela Albalat Adell que ingressaren el 1868 i 1869 respectivament i prenen l'Escut dos anys més tard, es a dir 100 anys després d'haver-se constituït la Pía Comunitat.

Com homenatge a les nostres germanes forcallanes oferim la llista complerta -que es pública i està editada dins la bibliografia que hem consultat- amb la data d'ingrés a la Comunitat o a la Congregació segons fos el cas. La imposició de l'Escut oscil·la entre un any i mig a dos anys i mig després de l'ingrés. Hem observat que el 1939 hi ha dues baixes voluntàries de la Congregació, no sabem la raó però es molt probable que acabada la nostra guerra civil algunes dones tingueren que tornar a casa per cuidar de pares o agüelos que havien estat presoners, o havien quedat vidus o en salut precària, altres baixes poden ser per qüestions més personals i intimes. De dos germanes no sabem la seva data de defunció o si varen deixar la Congregació prematurament. En total son 117 germanes les que abandonen els hàbits en el període estudiat, el que representa un percentatge del 21% que entenem es molt elevat; les forcallanes abandonen en un 31% i les provinents del conjunt de la comarca son el 26%. Creiem que això pot tenir una raó d'origen important en la duresa i el sacrifici que representava el compliment de les seves tasques, l'enfrontament diari amb el sofriment i la mort que de segur minvava les seves condicions físiques i psíquiques, independentment de que a nivell personal pogueren tenir altres motivacions o condicionants.

Com arribaren aquestes dones a aquesta Congregació es una qüestió difícil de concretar, com ens reconeix la Germana Carmen Llop, però per les converses que hem pogut tenir i dades que hem pogut consultar, creiem que a més de la indispensable

NOM RELIGIÓS	1er. COGNOM	2on. COG.	INGRÉS	ANYS**
LEONOR	RAMBLA	ESCORIHUELA	08.09.1912	45
PILAR	MONTFORT	PEÑARROYA	20.02.1913	26
CONSOLACIÓN	GINER	QUEROL	14.09.1913	60
FELICIDAD	BARBARÀ	FERRER	14.02.1915	43
NURIA	AMELA	VIÑALS	01.07.1928	61
DOLORES	MONFORT	BARBARÀ	08.12.1928	?
BERNARDA	CARDONA	QUEROL	03.03.1930	66
JOSEFA	ESTEVA	MOTFILL	02.06.1932	7
M ^a PIEDAD	MIRALLES	LLOP	15.01.1942	6
CARMEN	BARBERÀ	BELTRÀN	18.01.1942	6
M ^a ANGEL CUSTODIO	AMELA	FERRANDO	08.11.1942	65
AMPARO	GUARCH	MICHAVILA	01.11.1951	4
PILAR	VIÑALS	BORRÀS	24.11.1960	18

* Als dos anys aproximadament se'ls imposa l'Escut.

** Anys que van estar dins la Comunitat o la Congregació segons fos el cas.

COINCIDÈNCIA PER DÉCADES s.XX								
ANYS	1915-25	1926-35	1936-45	1946-55	1956-65	1966-75	1976-85	1986-95
Nº	4	8	9	9	7	6	5	3

vocació de servei a la gent va funcionar el boca orella. Ens consta que algunes, molt joves i amb el coneixement justet de les "quatre regles", van anar a servir a Barcelona a casa de gent rica o al mateix Hospital on van conèixer o van anar a visitar a les seves compatricies i decidiren ingressar. Altres perquè tenien una familiar o una coneguda de la família en la Congregació. Totes eren filles de la emigració arribada a la Catalunya industrialitzada.

Presentem una taula en la que volem mostrar el nombre de germanes forcallanes que varen coincidir dins la Congregació en una mateixa dècada del segle passat:

No tenim coneixement de que cap forcallana formi part de la Congregació a hores d'ara. La Germana Blanca Rosa ens va manifestar la preocupació que tenen per la manca de vocacions aquí a Espanya, no tant a terres sud-americanes.

Recent acabada la guerra civil la Congregació estava organitzada en quatre Comunitats: Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, Institut Mental de la Santa Creu, ambdós amb una Superiora i una Vice-superiora, Hospital de Sant Llàtzer amb una Encarregada, i la Granja de la Santa Creu amb una Superiora al front. Posteriorment es van

crear d'altres, sempre regentades per una Superiora local. Un Consell General, format per la Superiora General, una Vicaria, quatre Consultores, una Secretaria General i una Ministra o Ecònoma General, era l'encarregat de la gestió de la Congregació i es reunia periòdicament en un acte o Capítol General presidit per un representant del Bisbe de Barcelona o pel mateix Bisbe.

1962. Pilar novícia 6a per l'esquerra. La Granja d'Horta.

La Germana Bàrbara Sorolla Zapater de La Mata va ser nomenada el 1955 Superiora de l'Institut Mental de la Santa Creu, a la vegada que membre del Consell General en qualitat de Consultora càrrec que va ocupar en el període 1955-1967. La seva germana, Cecília, va destacar per la seva bondat i bon tracte amb les seves correligionàries.

La Superiora era la administradora general, com un gerent, i tenia tota la responsabilitat de l'hospital o el lloc on estes. Les germanes que estaven en un destí concret eren responsables de tot. Per exemple, en el cas de l'Hospital de Sant Pau, si estaven en un pavelló o en una planta d'un pavelló, eren les responsables de que en aquest lloc que hagués suficients medicaments, roba, productes de neteja, organitzaven els tornos de les auxiliars, de les dones de la neteja i cuidaven als malats tant físicament com anímicament, ordenaven els horaris de visites, etc. Feien d'infermeres i acompanyaven al metge director quan passava visita cada dia amb la resta de metges del seu equip, tots a l'hora. Quan arribaven al llit de cada malat la monja explicava lo que li havia passat al malat des del dia anterior, si havia tingut febre, si havia vomitat, si havia menjat bé, els medicaments que havia pres, etc. i prenia nota de les noves instruccions que donava el doctor. Pràcticament estaven de servei les 24 hores. Hi havia 5 monges que feien de vetlladores, es a dir, tota la nit anaven de pavelló en pavelló vigilant els malats i si en hi havia algun de molt greu o moribund avisaven a la germana responsable del lloc que s'encarregava d'atendre'l i d'estar amb ell.

Els pavellons estaven organitzats com una única sala oberta amb llits a cada banda (25 i 25) tots de beneficència i a part hi havia 4 llits de distingits, que anaven de pagament. Algun pavelló tenia dues plantes, una per homes i una altra per dones. En aquest cas cada planta tenia a una germana responsable.

En l'Hospital de Sant Pau va arribar a haver 110 germanes en la dècada de 1960.

La carrera d'infermeria² no existia i les germanes rebien una instrucció bàsica i basaven el seu aprenentatge en la pràctica. Cal dir que la infermeria no era com ara. No existien aparells, no hi havia tecnologia i la feina d'infermeria era bàsicament rentar als malats, vigilar que mengessin, donar-los la medicació, curar-los les ferides i

posar-los injeccions. Les que estaven a quiròfans estaven preparades per assistir als cirurgians. Quan es va regular la professió algunes germanes van aconseguir la titulació en un any i mig.

La professionalització en la gestió administrativa i medico-sanitària va propiciar la progressiva substitució de les germanes per seglars.

1965. Pilar amb personal auxiliar.
Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau.

Les nostres germanes es van dedicar com totes altres a les feines que més o menys ja hem citat anteriorment i per mostra fem un breu resum de la trajectòria de la Germana Bernarda que es la forcallana que més anys ha estat dins la Congregació.

El seu nom de bateig es Providència, no sabem si el de religiosa el va escollir o li van imposar. Quan ingressa als 16 anys, el març de 1930, es de les primeres en la nova norma i s'acollirà als vots temporals de recent implantació. Se l'imposa l'Escut el novembre de 1932, dos anys i mig després de l'ingrés. Esta a l'Hospital en varis pavellons d'homes, principalment a urologia, ha estat en la cuina de l'Hospital tres anys i en la de l'Institut Mental un any, al quiròfan i ecònoma de l'Hospital de l'Esperit Sant de

Santa Coloma de Gramenet sis anys, al qui-ròfan de l'Hospital tres anys, ha estat Superiora de la Clínica Infantil del Nen Jesús de Sabadell deu anys, Clínica de la Santa Creu de Logronyo dotze anys dels que sis ho va ser de Superiora i finalment set anys a La Granja o Casa de la Santa Creu a Horta on va morir el juliol de 1996. A la seva fixa consta que abans d'ingressar a la Congregació havia conegut a unes germanes en una visita anterior a l'Hospital. Va ser l'efecte crida que li va fer sentir la vocació i li va fer escollir aquest camí?

Podem citar un altre exemple, el de la Germana Leonor, la primera forcallana de la que tenim referència i de la que tenim menys informació perquè es anterior a la re-fundació de 1927. Neix un gener de 1892, ingressa el setembre de 1912 amb vint anys, l'imposen l'Escut el febrer de 1915 i mor el febrer de 1957. També va estar a varis pavellons de l'Hospital en més presència en els d'infància i cirurgia ortopèdica d'homes, també va estar a la cuina de l'Institut Mental.

D'altres podem dir que la Germana Consolació va estar al pavelló de maternitat, Felicidad al de nefrologia, Mª Piedad al de tuberculosos i Amparo de vetlladora; Carmen va estar destinada al Hospital de l'Esperit Sant entre altres i Mª Angel Custodio a la Clínica Santa Creu de la Mútua Sabadellense.

Menció a part volem fer de Pilar, protagonista i testimoni viu de les monges forcallanes, de nom religiós Pilar Consolación. Pot ser ha estat una de les més polivalents al prestar el seus serveis en diversos llocs. Ella, de joveneta, va estar ingressada com a malalta, a l'Hospital, al pavelló de Sta. Faustina; això li va permetre un coneixement prou important de la tasca de les germanes. Ens manifesta que la seva vocació litúrgica i el voler portar una vida activa en l'amor a Jesucrist -cosa que en altres congregacions no ho veia possible- es el que la va impulsar a ingressar en la Congregació. Va tenir l'oportunitat de practicar el cant

gregorià, assolint la Congregació, en l'època, un notable prestigi en aquesta especialitat musical. Va poder exercir la docència en les dependències de la Cúria i la sanitat, a l'Hospital en varis pavellons, estant també destinada a l'Hospital de l'Esperit Sant, a la Fundació Valldejuli a l'Infant Jesús d'Arbúcies, al Casal de la Santa Creu de Santa M^a del Corcó, a l'Institut Mental i un breu pas per la Clínica de Ntra. Sra. de la Merced de Pontevedra. El seu domini del cant i la seva passió per la música la va portar a crear la coral infantil "l'Esquirolenca" a Sta. M^a del Corcó, ella ens diu "vaig poder evangelitzar mitjançant el cant". Allunyada de la Congregació a la que continua fidel, professant privadament els vots perpetus. Gaudeix de la seva jubilació al nostre estimat poble, el Forcall.

Totes elles van dedicar un plus als forcallans com a qualsevol persona que ho necessites. En els anys de la emigració que es produí en major nombre de Forcall cap a Barcelona, algunes famílies entretant buscaven un lloc fixe on establir-se, ja fos a la pròpia Barcelona, Sabadell o Terrassa i van poder deixar a les seves filles menudes en règim d'internat a La Granja d'Horta gràcies a la intervenció d'alguna germana forcallana. La mateixa acollida van tenir noies forcallanes a les que se les va facilitar un treball d'auxiliar de cuina, neteja o d'infermeria dins l'Hospital on menjaven i dormien; això donava tranquil·litat als pares en comprovar que les seves filles estaven controlades i vigilades d'acord amb els costums de l'època i una cosa molt important, tenien assegurat el plat a taula. Després de la guerra civil a més d'un home forcallà se li va oferir feina de mosso o de camiller també dins l'Hospital. Un altre motiu d'ajuda era el facilitar l'accés a medicaments que en aquells anys eren difícils de trobar o eren poc accessibles pel seu preu -recordem tots la dificultat en poder obtenir l'antibiòtic que ha salvat la vida a moltíssima gent, la penicil·lina. Elles no escatimaven esforços i demanaven mostres dels medi-

caments als representants de les farmacèutiques i les feien arribar a les famílies que ho necessitaven. En l'època de post guerra va ser habitual recorre a les "monges de Sant Pau" com se les anomenava col·loquialment per gestionar visites amb metges especialistes de renom; moltes dones i homes que estaven "mals" es desplaçaven a Barcelona, a l'Hospital de Sant Pau, per anar a la consulta del metge, prèviament assabentat per la germana forcallana, en el que posaven tota la seva fe i esperança en que els sanaria. No volem obviar el comentar que en alguna ocasió, recent acabada la guerra civil, la gestió de alguna germana davant la Cúria i d'aquesta davant d'altres instàncies, va facilitar si més no la commutació de la pena de mort per la de presó perpètua al menys a una persona forcallana -afortunadament indultada un parell d'anys després- condemnada per motius polítics en una Causa General oberta per ves a saber què...

Alguna de les coses que hem explicat en les línies anteriors les sabem per vivència directa i d'altres ens les han contat. No desvetllarem les fonts per respectar la discrecionalitat de les persones, documentalment no poden justificar res, o poca cosa, per lo que us deixem a vosaltres la llibertat del benefici de la veracitat. També sabem que darrera d'alguna d'aquestes vocacions religioses i de servei als demés s'amagava, o no, una història d'amor a vegades platònica; però això tampoc us ho podem contar. Fins aquí aquets esquitxos de història³. Gràcies per tot el que vàreu fer, Germanes. Però, que va ser d'aquells Germans de la Caritat?. Hi havia algú de la nostra comarca?. Doncs, si. Hi havia algú de Forcall?. Doncs, si. Ho explicarem en el nostre proper esquitx de història.

1. Normalment el nou nom no l'escollia la interessada. En alguna excepció conservaven el de bateig.
2. Va ser en 1857 quan es regulen els estudis assolint-se els oficis de practlicant i de matrona, el 1876. La primera

escola d'Infermeria es crea el 1896 i la primera titulació no es reconeguda oficialment fins 1915 i es quan es professionalitza l'atenció als malats. En la dècada de 1950 s'agrupen totes aquestes professions sanitàries i passen a una denominació comú, Ajudant Tècnic Sanitari (ATS). Es en 1977 quan els estudis adquireixen rang universitari i s'instaura la Diplomatura Universitària en Infermeria i actualment, des de 2008, Graduats en Infermeria.

3. Notes dels Redactors:

- Fotografies de la Sra. Pilar Viñals Borrás cedides per ella. La resta de la bibliografia citada.
- Les dades referides a dates i espais temporals poden tenir algun error.

AGRAÏMENTS

El nostre agraïment a Pilar Viñals Borrás per la llarga conversa que van poder tenir amb ella, sincera i amb una claredat d'idees envejable. Entre altres nostàlgiques vivències ens fa saber, amb emoció continguda, que manté la seva condició de Consagrada.

A la Germana S.C. Carmen Llop Sorribes, jubilada amb 60 anys de Professió, nascuda a Martorell però d'avantpassats, pares i germana de La Todolella, per la seva amabilitat i haver compartit amb nosaltres la seva prodigiosa memòria.

I a la Germana S.C. Ana Mª Oliveras, Superiora de la Casa de la Santa Creu, per haver-nos obert les portes de "la Granja".

BIBLIOGRAFIA

La incorporarem en el proper capítol dedicat als Germans de l'Hospital de la Santa Creu.

RECEPTARI: EL "MESÓN" I LA SOPA FORCALLANA.

La creació de la "Mancomunidad turística del Maestrazgo Castellon-Teruel" va ser un incentiu per les nostres terres, assessorats pels directius, cada poble va escollir la iniciativa que li fos més adient, alguns pobles van crear "cotos" de caça, o incentivar el patrimoni artístic. Totes aquestes iniciatives havien de ser recolzades i complementades per una xarxa de restaurants i hostals que en aquells anys només tenia Morella.

L'ajuntament de Forcall va pensar que el que es podia fer seria un restaurant. El "Mesón de la Vila". L'espai el teníem, als baixos de l'ajuntament, que havien tingut diversos usos com carnisseria, magatzem de gra, etc. El 1975 van començar les obres, que després es van parar un tems, fins que es va trobar un cuiner. Perquè tingués èxit i funcions, es va pensar en un cuiner fill de Forcall, Jaime Peñarroya, que treballava al Grau de Castelló. Jaime va acceptar i es va traslladar amb la seva dona Maria Rosa Fabregat a Forcall, on va viure amb els seus dos fills Laura i Santi.

Quan Jaime va arribar encara no estava tot acabat. Entre altres coses, faltava una gran vidriera a davall de l'escala de l'ajuntament, Esteban Mampel la pujava de Castelló, però entrant al mercat va topar la part alta i el

Cambra i bàrman en una boda, al començament només estava de cambra Mari i l'ajudava Chelo i quan tenien una boda es buscaven més cambres.

Carmen Pascual, Ismael Carbó, Paquita Altaba, Chelo Pascual i María Rosa Fabregat.

vidre a anar a fer punyetes, la inauguració amb plàstic i la vidriera es va posar més tard. El restaurant es va obrir a la Setmana Santa de 1976, Jaime va fer imprimir a Morella una carta on havia la sopa castellana. El menú costava 150 pessetes. Parlant amb la gent del poble sobre quins plats eren els que es feien a Forcall va eixir l'olla i la sopa. L'olla amb uns ingredients semblants a la que es feia a Forcall es va incorporar a la carta i al menú de molts dies.

La sopa, moderna, (1976), que es feia a Forcall era la que incorporava pasta, Jaime va pensar en una sopa una mica més tradicional i que diferencies el restaurant. A Castelló per Nadal fan pilotes, com les de carnes toletes a Forcall. I la sopa que feien a Morella era amb bunyolets. Jaime va adaptar les pilotes de Nadal a una mida més petita i sense posar formatge.

La Sopa Forcallana que feien al "Mesón" portava un caldo fet a la manera tradicional, el més bo que és pugues, incloent gorrino, un os de pernil, pollastre... Un cop el caldo fet, s'hi afegien les pilotilles, pernil i ou dur tallats a deus petits.

Se fa bullir i ja està llesta per servir, no porta gens de pasta ni cap espessant. Se servia en uns plats sopers, però uns anys mes tard es va canviar per uns topins amb ansa, com els que se feien servir per fer la sopa amb el foc a terra, una delícia.

Ismael Carbó.

LA SOPA FORCALLANA.

Forma de fer-la.

Fem el caldo lo més bo que puguem i el guardem.

Bullim el ou o els ous durs que creiem necessari i els tallem a daus petits.

Tallem el pernil a daus petits.

Pilotilles: carn picada de gorrino, afegim sal, ous i pa ratllat, ho mescllem fins a aconseguir una massa lligada, anem fent les pilotilles de la mida d'un cigrò gros. Fregim les pilotilles.

Posem el caldo a escalfar, afegim les pilotilles, el pernil i l'ou dur, podem rectificat de sal i un cop bull ja es pot servir.

Forces vives del poble.

Inauguració oficial del Monòlit de la Mancomunitat i del "Mesón de la Vila" amb la presència del Governador i benedició inclosa, 12 de maig de 1976.

Don Enrique (mestre Sorita), Doña Soledad (mestra), Hermana de Santa Ana, Joaquin Carceller (Morondo), Llorenç (Mas de Llorenç), Fidel Pascual, Jaime Peñarroya (de cal Boixo) nebot de Paco i Joaquin del Sastre, Juliet, Paco del Agutzil i el seu germà Joaquin del Sastre, José de l'Escolà, Joseret de l'Estanc, Ismael Carbó (Fideuer), l'alcalde de Forcall José Borràs (Trampa), José Omedes (Rasmat) i José (Casadico).

A més del Monolito i del "Mesón" es van "inaugurar": Els carrers Petra Palos, Sant Cristòfol i San José, el camp d'esports i la pista de tennis, i els jardins de Sant Josep. Visita a la "Exposició Històrica" i dinar al "Mesón" (El Governador, va dir que tornaria... al "Mesón") seguidament va seguir ruta a Toldoella, a La Mata i a Olocau.

Bisgàrgis 123, juliol de 1976 "Noticiero Forcallano" Francisco Carbó

¡EL FUTURO DELS PORTS EN SUS MANOS!

Trobada interCras - CRa Els Ports, Cra Celumbres, alumnes de l'escola de Morella i alumnes de 1r ESO Morella. (24 març - Cinc Torres).
Fotografia enviada per Marió Valles.

Deliciosa fotografia de los escolares de la zona, activos, alegres y con expectativas. En una societat eminentement urbana el paper de las zonas rurales están cada vez más en la cuerda floja. Entre los insultos, descalificaciones y actuaciones descalabradas de nuestros políticos, a nadie se le ocurre hacer un pacto, de verdad, para decidir que queremos que sean nuestras comarcas interiores; ¿zonas de fin de semana? ¿Mantenimiento de tradiciones esporádicas cada vez más fuera del contexto original? ¿Lugares donde aparcar a nuestros mayores? Habrá que asu-

mir que igual que nuestra historia milenaria ha sido fundamentalmente rural y que los campesinos pagaron un precio alto para conseguir la urbanización, ahora, deberíamos devolver el préstamo. Es necesario considerar que si bien todo tiene precio, no todo tiene el mismo valor y mantener un sistema básico inicialmente, del entramado rural, es una apuesta de futuro sobre los valores que han forjado gran parte de la Europa del s.XXI y que muchos hemos disfrutado y aprendido en nuestros pueblos vivos.

Carmen Ferrer

EL TEMPS *per Miguel Rodés. Gràfics Laia Ferrer.*

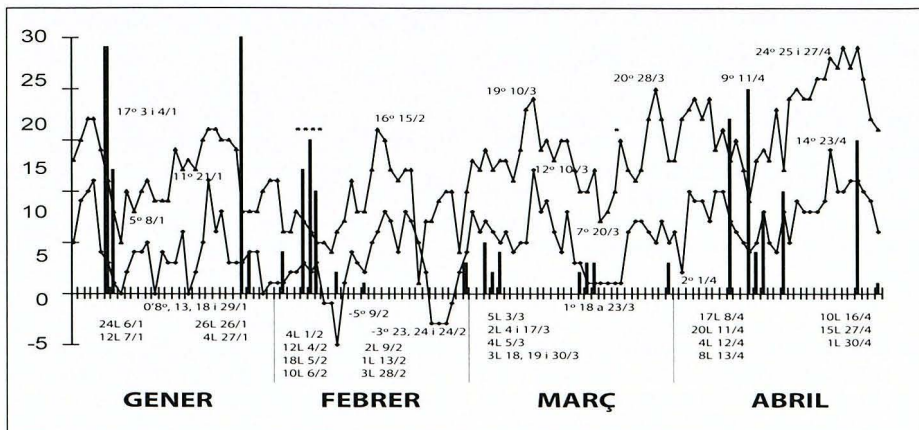
El mes de gener no ha estat massa fred però si humit, vam encetar l'any amb calor, les màximes del mes van ser de 17° els dies 3 i 4, pel que fa a les nits igualment moderades, les mínimes van ser de 0° els dies 8, 13, 18 i 29. Les temperatures van ser perfectes per celebrar les festes de Sant Antoni. Pel que fa a la pluja prou abundant, en total 66 l/m², destacant els 24 litres del dia 8, amb tempesta, i els 26 litres del dia 26. El vent va bufar de l'oest els dies 1 i 26.

El febrer va ser molt més fred, les nevades que es van produir entre els dies 4 i 9 van deixar unes imatges espectaculars, com podem veure a les imatges que acompanyen aquest text, la pluja també va estar present, amb un total de 50 l/m², destacant els 15 litres del dia 5 amb 15 cm de neu o els 10 cm del dia 9. La temperatura màxima del mes va ser de 16° el dia 15 i la mínima de -5° el dia 9, el vent va bufar gelat de l'oest el dia 22.

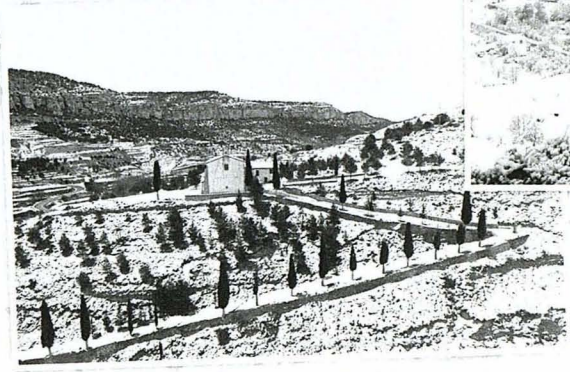
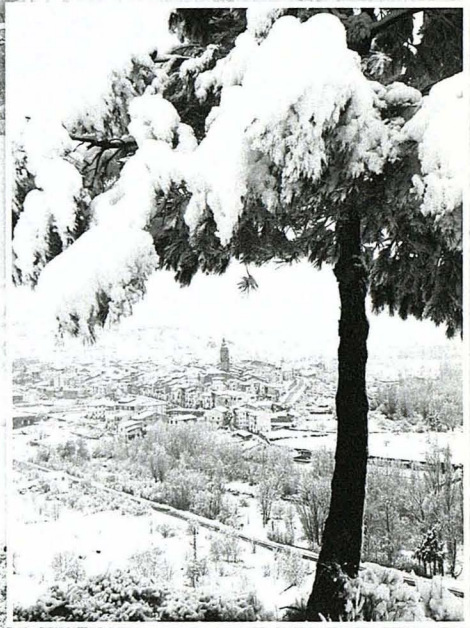
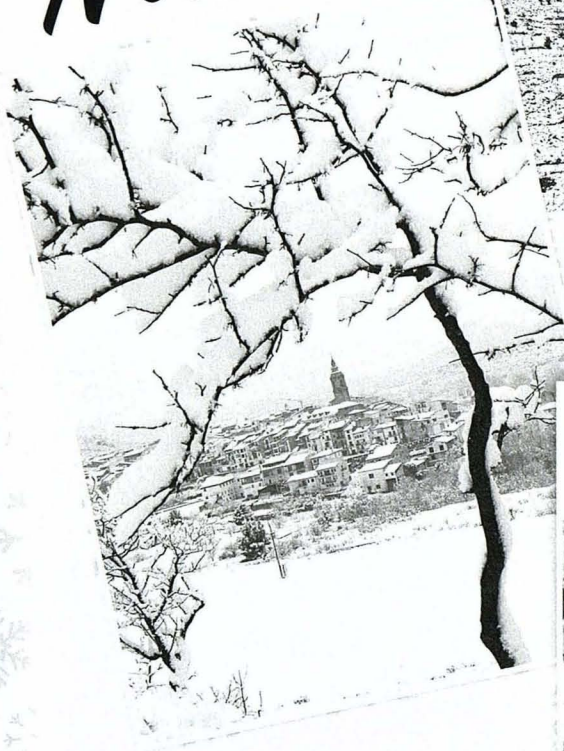
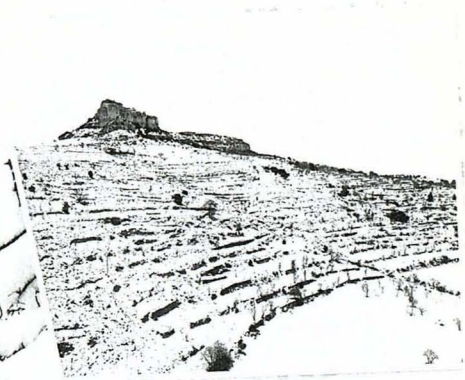
El vent va ser el protagonista del mes de març, va bufar fort de l'est els dies 1 i 2 i de l'oest els dies 11, 12, 14, 20, 21, 25, 26 i 30, destacant els dies 14, 20 i 21 en què va bufar especialment fort. La pluja també va estar present al llarg de molts dies, però en quantitats petites, en total 22 l/m², alguns dies, com el 6, 7 i 8, van caure unes gotes que no van arribar a ser mesurades. La neu també va voler estar present amb una fina capa el dia 19. La temperatura màxima del mes va ser de 20° el dia 28 i la mínima de 1° del dia 18 al 23.

L'abril ha estat plujós i calorós, la màxima del mes va ser de 24° els dies 25 i 27 i la mínima de 2° el dia 1, la nit més calorosa la del dia 23 amb 14°. Al llarg del mes es van recollir un total de 75 l/m², destacant els 20 litres del dia 11, amb aiguaneu, els 17 litres del dia 8 i els 15 litres del dia 27, amb tempesta. El vent va ser el gran absent d'aquest mes.

	Mitjana màxima	Mitjana mínima	Total pluja	Màxim vent
Gener	11°7'	4°	66l/m ²	1 i 26 oest
Febrer	8°4'	2°3'	50l/m ²	22 oest
Març	13°4'	5°2'	22l/m ²	1 i 2 est 11, 12, 14, 20, 21, 25, 26 i 30 oest
Abril	17°6'	7°9'	75l/m ²	

Fotos de
Neu

PULSO FORCALLANO

PROBLEMA PRESIÓN DEL AGUA

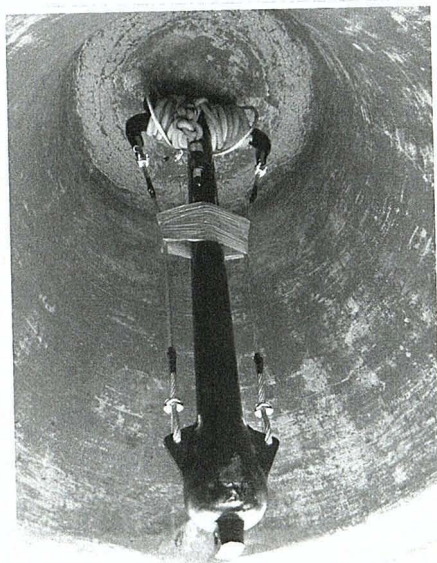
Se ha solucionado ya el gran problema que existía en el abastecimiento de agua a la población de Forcall, respecto de la presión del agua en las casas. Así el pasado mes de enero y ante la imposibilidad de dar solución a los graves problemas que había en el suministro, que persistieron con el mayor número de visitantes en la festividad de Sant Antoni, se decidió realizar varias actuaciones diferenciadas.

Así el ingeniero de obra civil al que se contrató, planteó al Ayuntamiento, la continuación del desatasco de diferentes puntos de la red colmatados, entre ellos el más importante con varios metros de tubería colmatada por la cal, fue el que se encontró en la Calle San Ramón, que es una de las arterias principales de abastecimiento a la localidad. Juntamente con esta actuación, el mismo día que se cortó la red general, se llevo a cabo la colocación de una gran ventosa de aire en la red general (donde todavía se tiene que llevar a cabo la colocación de otra más). Estas actuaciones, que se ejecutaron durante los meses de febrero y marzo, fueron determinantes para garantizar y arreglar el problema de presión a las casas, ya que en las fechas de Pascua, donde la población se multiplica, se constató, que el suministro llegaba con la suficiente presión a las diferentes casas de la localidad.

Por otro lado, aprovechando el corte a la población, también se llevaron otros trabajos nuevos en la red. Así, por un lado, se realizó una nueva interconexión de los depósitos, de manera que actualmente se puede utilizar para el suministro, los dos depósitos (anteriormente el agua solo salía de uno de los depósitos). Ello, se consiguió con la instalación del clorador automático en el depósito de cabecera, desde donde además y lo más importante se instaló una nueva tubería de 90mm, desde aquí bajando por toda la pista de la ermita durante una longi-

tud de unos 1.200 metros y con la conexión en el pueblo en la zona de la Tapieta, con la instalación de diferentes arquetas de registro, así como de ventosas para extracción de aire y de contadores de caudal.

Esta actuación es muy importante ya que con ello se conseguirá que ante un problema en la red general que cruzaba por el puente del río Calders, no se tenga que cortar el suministro a Forcall, recordando que esta era la única entrada de suministro a la población. Y ahora habrá dos conexiones con recorrido diferenciado para el abastecimiento de agua a Forcall. Por otro lado y en la zona de los depósitos también permite el poder garantizar que se pueda limpiar los vasos de los depósitos cada cierto tiempo y sin la necesidad de cortar el suministro, ya que ahora como se ha comentado se puede abastecer de manera diferenciada de cada uno de los dos depósitos existentes.

Nou badall de la campana de l'Assumpció o campana grossa.

Todas estas actuaciones han tenido una importante inversión, así en el caso de los taponamientos de cal, en lo que respecta a las actuaciones que se llevaron a cabo durante el 2017 y 2018, el montante de gasto que se llevó a cabo fue de 38.753,01€ (con el IVA excluido), obteniendo una ayuda de la Diputación de Castellón de 33.705,01 €, dentro de las ayudas de garantía de abastecimiento de agua.

Lo importante púes, es que después de estas actuaciones no sólo se ha mejorado el suministro a la población de Forcall, si no que se ha conseguido solucionar el grave problema que se venía arrastrando desde el año pasado.

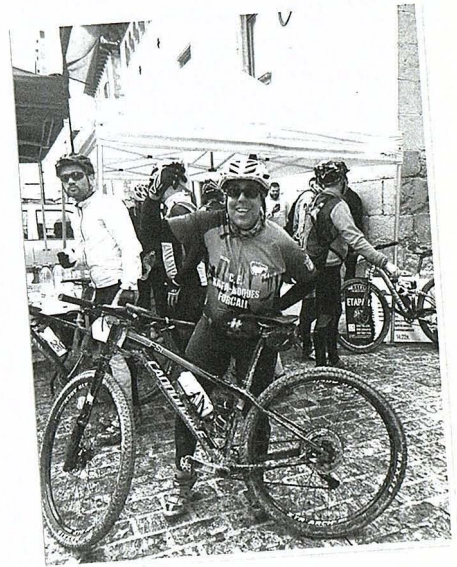
TRABAJOS BRIGADA MEDIOAMBIENTALES/MITIGACIÓN

Desde hace unos meses se vienen desarrollando los trabajos por parte de la brigada de emergencia forestal, dentro de la ayuda del SERVEF de 52.937 € que consiguió el Ayuntamiento de Forcall para la contratación de 5 personas desempleadas. Estas personas después de su preceptiva formación de riesgos laborales y la equipación correspondiente a cargo de la Generalitat, están realizando su trabajo por todo el término de Forcall, para lo que disponen de un vehículo.

Su trabajo está siendo importante por que por primera vez se actúa de manera directa y exclusiva en la limpieza de zonas forestales, recreativas, pistas... Cabe destacar entre sus actuaciones la limpieza de todas las sendas PR y GR de la localidad. También la limpieza de otras sendas como el Camí de la Torreta, Torrefolch, Refoyes, de Luco, de San Joaquín de la Menadella, dels Capellans, de Santa Ana, deles Ombries, Más de Racó, Pista de les Ombries, caminos de accesos a fincas agrícolas...

Además de estos puntos también han realizado limpieza de los tramos por donde se desarrollaban las diferentes actuaciones deportivas del Trial de motos, de la Mediterranean XTREM y de la BTTrail

Socarrats, para que los mismos estuvieran en óptimas condiciones para la realización de dichas pruebas.

MedXtrem 2018 de nou passa per Forcall.

Por otro lado destacar los trabajos de limpieza en las acequias de la localidad, aprovechando este recurso se ha podido realizar la misma, evitando a los regantes de Forcall que hicieran ese esfuerzo, llevándose a cabo limpieza en las dos acequias en funcionamiento de Els Plans y de La Vila, incluso limpiándose tramos por donde la acequia transcurre con tubos, por donde hace años que no se limpiaba la abundante vegetación. Actualmente se está trabajando en la limpieza de vegetación de las zonas cercanas al pueblo, procediendo al desbroce de los bancales abandonados que están pegados a las casas, para en caso de incendio, poder mitigar el efecto y la propagación del mismo. Para ello se ha solicitado el permiso a los propietarios, no obstante desde el Ayuntamiento se solicita a aquellos propietarios que teniendo un bancal abandonado cercano a las casa pueda autorizar a su desbroce.

■ ACTIVIDADES CULTURALES, DEPORTIVAS Y EVENTOS

Muchas son las actividades desarrolladas durante estos días, así entre ellas caben destacar entre otras las siguientes: Por parte del Ayuntamiento se puso a disposición de los vecinos entradas para el musical TIC TAC, dentro de la promoción de la cultura desarrollada por el Instituto Valenciano de Cultura, también se posibilita por parte de la Diputación de Castellón 5 pases del Castellón C.F. hasta final de temporada.

Por parte de Xarxa Jove del IVAJ se desarrolló en Forcall un encuentro de experiencias y participación juvenil, del que ha surgido una iniciativa de los jóvenes de Forcall para autogestionarse en el local cedido por el Ayuntamiento de Forcall.

En el mes de febrero también se pudo disfrutar de una exhibición de coches antiguos en la Plaza Mayor.

Ya más cercano a Pascua se realizó la ya tradicional Trencada de l'hora a cargo del Grup de tabals i bombos de Forcall i Morella, dando paso a diversas actividades en Pascua como el 2º festival Comarcal Portsxinella, con dos actuaciones, la orquesta de pascua organizada por la Comisión de Fiestas, visitas guiadas, caminatas, la organización de la fiesta de Sant Vicent y de carnaval por los jubilados y las diferentes procesiones religiosas.

También destacar la realización de Sant Marc por la Confraria de la Santantonà.

En la parte deportiva, destacar el paso de la MedXtrem de nuevo por Forcall, la realización del X Trial de Forcall puntuable para el campeonato de la Comunitat Valenciana, la realización de la BTTrail Socarrats.

En este apartado destacar también que se prestó el servicio por parte de la Guardia Civil de Intervención de Armas y Explosivos de las correspondientes revisiones a aquellas personas que poseen armas en vigor.

Por parte del Ayuntamiento se coordinó y se colaboró en el autobús que trasladó a las mujeres que este año tenían que pasar el 15

de febrero por el hospital de Vinaròs para la revisión del Cancer de mama.

También se ha puesto en marcha un taller conjuntamente con la Cruz Roja para la realización del proyecto PINEO de actividades para los más jóvenes, con la finalidad de divertirse y asumir valores, educación ambiental y emocional y ocio.

Finalmente destacar en este apartado, que Forcall acogió unas jornadas de la Unión de Consumidores de Castellón, en los que se debatieron asuntos de interés sobre la Ley Hipotecaria, problemas y soluciones en la contratación de Telefonía y diferentes ponencias, de jueces, abogados, fiscales y personal técnico. Estas jornadas contaron con la participación de casi 60 personas los días 20 y 21 de abril y contaba con la colaboración del Ayuntamiento de Forcall

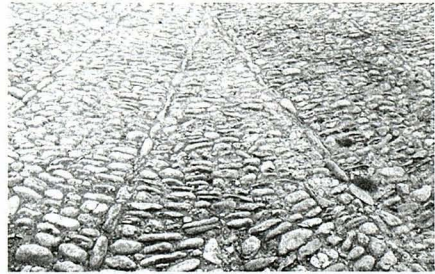
■ RESIDENCIA

Se está finalizando otra actuación en la residencia municipal de Forcall, de la obra consistente en la finalización de 5 habitaciones en el nuevo edificio. Dicha obra salió a licitación el pasado mes de enero en el Boletín Oficial de la Provincia, contando con la participación de hasta 8 empresas, siendo finalmente adjudicada por valor de 54.637,50 € y 11.473,87 € de IVA y con unas mejoras de 16.000€ a la oferta más ventajosa, destacando que la misma se está ya acabando.

Por otro lado, destacar la resolución favorable al Ayuntamiento de Forcall de dos nuevas ayudas, que permitirán realizar nuevas actuaciones tendentes a poder finalizar las obras en este espacio, dentro de este año. Así por una parte se ha concedido por parte del IVACE una ayuda de 64.028,00€, con una inversión total de 70.431,11€, dentro de las ayudas del fondo de compensación eólica. Y por otro lado también se ha concedido otra ayuda por parte de la Diputación de Castellón de 66.261,08€. Ambas ayudas permitirán casi finalizar toda la parte nueva de la residencia municipal en la zona de ampliación. Las mismas se licitaran en bre-

ve por parte del Ayuntamiento, para poder desarrollar las obras con la mayor antelación posible. Y permitirán poder realizar y acabar las 5 habitaciones restantes y las zonas comunes.

ERMITA DE SANT JOSEP

Recuperació de l'empedrat original del recinte de Sant Josep.

MESON DE LA VILA

El Mesón de la Vila, se sacó de nuevo a licitación, estando interesado y pujando una persona, que no obstante, a la hora de formalizar el contrato de manera definitiva desistió al considerar que no podía cumplir con el pliego de cláusulas al que se había presentado, por lo que finalmente se tuvo que resolver desfavorablemente la contratación y quedó desierto de nuevo.

REGULARIZACIÓN CATASTRAL

El Catastro ha iniciado en Forcall un proceso de regularización catastral de los inmuebles en rústico y urbana, por lo que ha contratado a una empresa que estos días están llevando a cabo las fotografías de los inmuebles, para ver la modificación de los diferentes inmuebles y la consiguiente regularización. El Ministerio de Hacienda a través del Catastro está llevando a cabo este procedimiento en todos los municipios de Castellón, donde quedaban pequeños pueblos que desde hace años no se habían revisado de oficio por el departamento de hacienda. A partir de la valoración nueva, se notificará a cada uno de los afectados para que puedan presentar las alegaciones que estimen oportunas. Desde el Ayuntamiento de Forcall de momento se desconoce que inmuebles se verán afectados por dicha revisión, pero una vez notificado a los afectados se ayudará a la presentación de alegaciones a los vecinos, si se dan las circunstancias.

Debido a la caída de material de la bóveda de la entrada a la ermita de Sant Josep, desde el Ayuntamiento de Forcall se ha decidido la instalación de vallas para impedir el acceso a este punto para evitar el riesgo que comporta. Recordar en este punto que por parte del Ayuntamiento de Forcall conjuntamente con el Obispado de Tortosa se ha solicitado una urgente intervención y ayuda tanto a la Diputación de Castellón como a la Conselleria de Cultura, sin de momento tener respuesta positiva por ninguna de estas dos administraciones.

Destacar también el trabajo realizado por Antonio Mestre "Teulé", quien de manera voluntaria ha realizado un encomiable trabajo para sacar a la superficie y limpiar el empedrado de este recinto, quedando a la luz tramos que no se conocían.

A LA MUERTE DE UN AMIGO

A finales de agosto último y coincidiendo con las fiestas patronales murió en Hospitalet el buen amigo forcallano Serafín Martí Viñals. Gran entusiasta y colaborador de la Colonia. Coincidencia de las fiestas, para hacer el entierro el mismo día del patrón de Forcall, San Víctor, antes de la misa mayor.

Para mi ha sido una gran pérdida como amigo íntimo, amistad desde la infancia y pérdida de un gran colaborador de la Colonia.

Yo solamente voy a despedirme como amigo y a darle las gracias por su amistad, el recuerdo de una buena persona. Mi admiración y que bajo la bóveda del cielo de Forcall esperemos encontrarnos nuevamente.

Tu amigo Marcos Gascón.

■ IN MEMORIAM

Ha muerto en Castellón, el día 27 de febrero pasado, **Ana**, de 47 años, hija de Luis Marín y María Pilar Tena. Luis de la farmacia y María Pilar de Iglesias. Ellos son constantes asistentes a las asambleas de la Colonia y forcallanos de corazón. Recibid nuestro pésame. La muerte de una hija es una de las más dolorosas. Pero cabe el consuelo de saber que la vida y personalidad de Ana ha sido especial.

Su trabajo ha estado al servicio del público, sirviendo en una gasolinera con la sonrisa y amabilidad. Su personalidad de grandes convicciones de humanismo cristiano le ayudó a poder llevar la grave y extraña enfermedad. Su entierro en Castellón fue una gran manifestación de duelo.

A sus padres y familia reitero el pésame. M.G.

II Bttrail Socarrats Forcall 2018 - 28 i 29 abril

per Ximo Segura | Fotos: José Ramón Gil

Com tothom coneix a hores d'ara, a Forcall es va crear fa quatre anys el Club Esportiu Xafa-roques Forcall amb la finalitat d'unir i aglutinar a totes les persones que fem esport de muntanya. No ens importa massa el lloc de residència, l'esport que es practique o el nivell. Si els propers anys, algun xiquet o alguna xiqueta s'inicia en els esports que fem, estarem més que satisfets. El CEXF va nàixer per augmentar l'oferta

d'activitats a la nostra vila. Des de llavors, hem fet moltíssimes eixides de tot tipus.

D'aquest interès per fer esport i donar a conèixer la nostra zona va sorgir la idea d'organitzar unes curses en bici i altres a peu. Per estalviar i aprofitar al màxim tots els recursos, vam decidir fer un cap de setmana amb els dos esports, fet poc habitual. Triar data sempre és difícil. Ens vam decantar per la primavera pensant en

la millor època i després de dues edicions els paisatges i les opinions dels esportistes així ho deixen palès.

Organitzar unes curses requereix moltíssima feina. Enguany, jugàvem amb el factor a favor de l'experiència en la I Bttrail Socarrats Forcall 2017.

Primer de tot cal fer els recorreguts i enviar-los a Medi Ambient, després s'ha de demanar permisos als ajuntaments pels quals transcorre la prova. Les finques privades també han de donar els vistiplau per escrit. Seguidament cal fer la memòria (explicació de la ruta, hores de pas a diferents velocitats, avituallaments, creuaments de carreteres, seguretat, croquis, plànols...). Moltíssima informació que hem de tenir i posar a l'abast de les institucions que ens ho demanen.

Mentre tot això s'està cuinant es prospecten, coneixen i revisen camins a obrir o netejar per poder-los usar sempre que estiguen al track enviat prèviament. Cal pensar en un cartell. Fran Àvila ens ha fet dues obres d'art. Demanar a una empresa les inscripcions, el cronometratge, les samarretes, etc. Poc després cal mirar ambulàncies, assegurança, Protecció Civil, Bombers...

Cal amanir la distribució de la plaça, sol·licitar infraestructures i materials a l'Ajuntament i altres empreses, hem de contactar amb les institucions per a la cessió d'arcs, pòdiums i altres elements imprescindibles per a les curses. També cal preguntar a les diferents empreses col·laboradores.

A totes aquelles persones que ens tiren una o dues mans... moltíssimes gràcies.

El voluntariat és un dels tresors del nostre poble. Així ens ho han fet saber la majoria de persones que han vingut a Forcall durant els darrers dos anys. "Te trobes voluntaris a quasi qualsevol lloc. Amunt, avall, camins... Sense vosaltres no podríem fer les curses! Estem molt agraïts a cada persona que ens ajuda.

Membres del Cub Esportiu XAFARROQUES, en forma...

Foto: Toni García

La idea principal -és donar vida al poble-. I les més de 450 inscripcions així ho confirmen. A més, si coneixen les nostres moles, visiten els nostres punts més turístics o se'n van amb alguns queviures locals... l'alegria ja és redoblada. Des del CEXF volem que vinguen famílies senceres, per això el servei lúdic per als més petits de la casa. La visita guiada a càrrec de Mònica Segura també és

una aposta per donar a conèixer la nostra vila. Enguany cal afegir la xerrada de Juan María Jiménez Llorens -top 10 a l'UTMB (Ultra Trail del Mont Blanc)-. Segons diuen, la millor cursa de l'especialitat.

I així durant dues jornades la nostra localitat es va omplir de gent. Dissabte 28 d'abril vam tenir a Forcall 186 ciclistes rodant pels camins habilitats. El recorregut curt 37 quilòmetres amb més de 1000 metres de desnivell positiu. Mentre, vam modificar el tram llarg perquè les pluges de divendres a la vesprada van deixar impossible algun tros del recorregut. Vam retallar 10 km dels 60 que hi havia previstos i quasi +1800m. La temperatura va ser molt bona i el terme forcallà amb els voltants presentaven la seva millor cara. El més important és que ningú va prendre mal de manera greu. En acabar lliurament de trofeus, obsequis i a dinar. El magnífic equip de cuina ens va preparar una paella dissabte i una fideuà diumenge. En total vora 800 racions.

Diumenge 29 d'abril va ser el torn de la cursa a peu. Molt similar al recorregut de les moles (enguany arriben a la divuitena edició), encara que amb alguna variant. La marxa fou de 12 km pujant a Sant Pere, Sant Marc i l'ermita de la Consolació. La cursa pujava les moles de Cosme i Garumba. En total 28 km i 1400m de desnivell positiu. Més de 250 persones caminant i corrent per les moles. Diumenge el temps va ser

més fresc, però no fred. A migdia algunes gotes i ràfegues intermitents de vent ens van fer traslladar el lliurament de trofeus al pavelló de festes. Després ens vam menjar la fideuà.

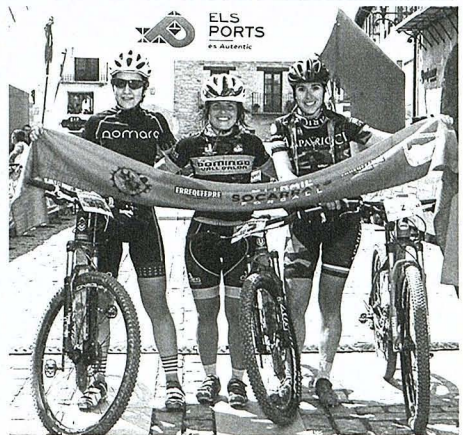
El més positiu és que en tot el cap de setmana no va haver cap atenció per caiguda greu. Són esports d'anar ràpid i la pluja va dificultar-ho tot, però tothom va a tornar a casa cansat i amb bons records de la cursa forcallana.

Des del CEXF estem molt satisfets. Sabem que encara ho podem fer millor, ja que les persones que van omplir l'enquesta ens van passar bones idees per seguir aprenent.

Informarem per les xarxes socials de l'aportació solidària a ANES (Associació Nacional de Malalts de Sarcoidosis) i a la Creu Roja.

Agrair a participants, voluntaris, institucions, col·laboradors, bombers, servei sanitari, protecció civil, ajuntaments veïns, ramaders, propietaris, personal de l'Ajuntament de Forcall, empreses i particulars que ens deixen material, a Mònica per la visita guiada, a Omar per la música, a Mario pels seus comentaris...

Moltes gràcies i esperem repetir a la primavera 2019. III Bttrail Socarrats Forcall 2019.

II Bttrail Socarrats Forcell 2018 en imatges

NOTÍCIES BREUS

■ DEFUNCIONS

El dia 27 de febrer, a Forcall, **Barbara Marin Mestre**, als 76 anys.

El dia 8 de maç, **Conrado Sales Sebastiá**, als 88 anys, va ser enterrat a Forcall.

El dia 12 d'abril, a Vila-real, **María Ferrer Meseguer**, als 91 anys, va ser enterrada a Forcall.

El dia 27 d'abril, **José Castel Mampel**, als 76 anys, les seves cendres estan al cementiri de Forcall.

El dia 30 de gener, a Barcelona, **Teresa Adell Gasulla**, casada amb Adolfo Castell Serret.

En pau descansin

■ FESTES PATRONALS

Les festes patronals d'aquest any se celebraran del 24 d'agost a l'1 de setembre.

■ ACOMIADAMENT

Fa set anys vaig agafar el càrrec de la presidència de la Junta de l'Associació de Pensionistes i Jubilats Bisgargis de Forcall. La il·lusió i les ganes de treballar sempre em van acompanyar. Totes les accions que vaig fer les vaig procurar portar a terme amb total honestedat i màxima eficàcia.

No vull ocultar que l'últim any se'm va fer un poquet costa amunt i això em va animar, junt amb altres companys de Junta, a demanar el relleu. Gent més jove i amb sàlvia nova ens tenien que rellevar. El 13 d'agost de 2017 es va produir el canvi.

Soc conscient que no sempre hauré encertat en les decisions preses. És molt difícil gestionar una associació d'estes característiques a gust de tots. Als que he defraudat els demano comprensió i als que m'han estat fidels també. A tothom els he de trametre el meu sincer agraïment, en un cas per les crítiques, sempre he entès que constructives, i en altres per les mostres de suport i ajut efectiu i afectiu.

Molta sort a la nova Junta a la que m'ofereixo pel que em pugui necessitar l'Hogar. A la fi, tot ho fem pel nostre poble, el nostre estimat Forcall.

Una abraçada a totes les sòcies i socis a la vegada que agraeixo a la direcció de "Bisgargis" per deixar-me omplir este espai.

■ COMUNIONS

El dia 5 de maig, van prendre la primera comunió a Forcall els següents xiquets i xiquetes:

- **Sergi Aguilar Ferrer**
- **Mercé Gil Cerdan**
- **Ivan Guardiola Vallés**
- **Sergi Sempere Soler**
- **Marc Sempere Soler**
- **Adriana Sempere Soler**
- **Marta Tena Gual**

El dia 20 de maig:

- **Albert Porcar Fornell**

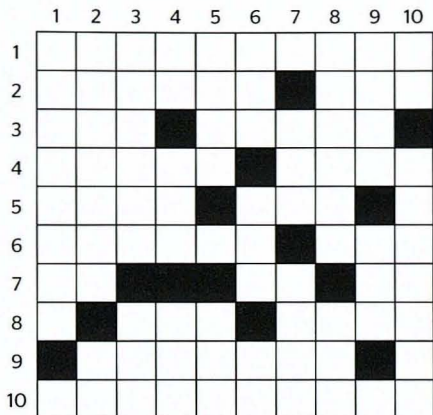
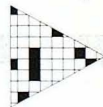
■ NAIXIMENTS

El dia 28 de gener va nèixer a La Mata, **Marçal Moles Segura**, fill de José María i Mònica (Ca Samuel).

El dia 11 d'abril, a Valls, **Itziar Lozano Jareño**, filla d'Eduard (né del Roig de Gitana) i Rocío.

Moltes felicitats

CRUCIGARGIS n° 77 per Cesc Carceller
 Director del Centre d'Escacs Sant Cugat.
 Monitor d'escacs escolars a EDAMI.

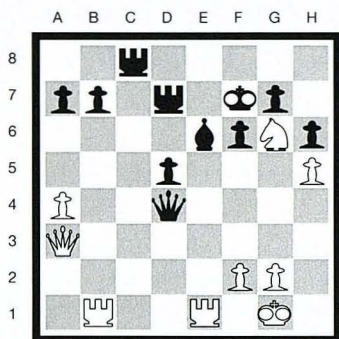

HORIZONTALES: : 1. Instrumento que sirve para medir la presión atmosférica. 2. Olores agradables. Nombre de mujer. 3. Igualdad de nivel. Átomos cargados de electricidad. 4. Relativo a la boca. Al revés, defecto de fabricación. 5. De nuevo al revés, recipiente que sirve para transportar algo. Plantigrada. Vocal. 6. Extravagancia. Señal de socorro. 7. Al revés, afirmación. Y ahora, negación. Al revés, pronombre. 8. Vocal. Artículo plural. Impulsa con remos una embarcación. 9. Osadía, atrevimiento. Quinientos. 10. Que denota antagonismo.

VERTICALES: 1. Fiereza, crueldad. La primera. 2. Plantas trepadoras del Brasil, de la familia de las asclepiadáceas, de hojas oblongas, blanquecinas por el envés, y flores blancas y olorosas. Partícula inseparable que denota privación o negación. 3. Labrar las espiras de un tornillo. Al revés, tejido delgado y transparente de seda. 4. En sentido contrario, símbolo químico del Molibdeno. Lance del juego del tenis. Composición poética. 5. Correo electrónico. La última. Al revés, fluido aeriforme. 6. Demostrativo. Al revés, nave. Cobalto. 7. Cierta forma de vendaje. Al revés, apócope de santo. Óxido rojizo que se forma en la superficie del hierro. 8. Desmenuzarás con los dientes. Al revés, Cierta impuesto de las empresas. 9. De nuevo al revés, borrico. Y de nuevo al revés, posesivo. Cien romanos. 10. Siglas de sociedad mercantil. Torrado ligeramente.

ESCACS n° 64

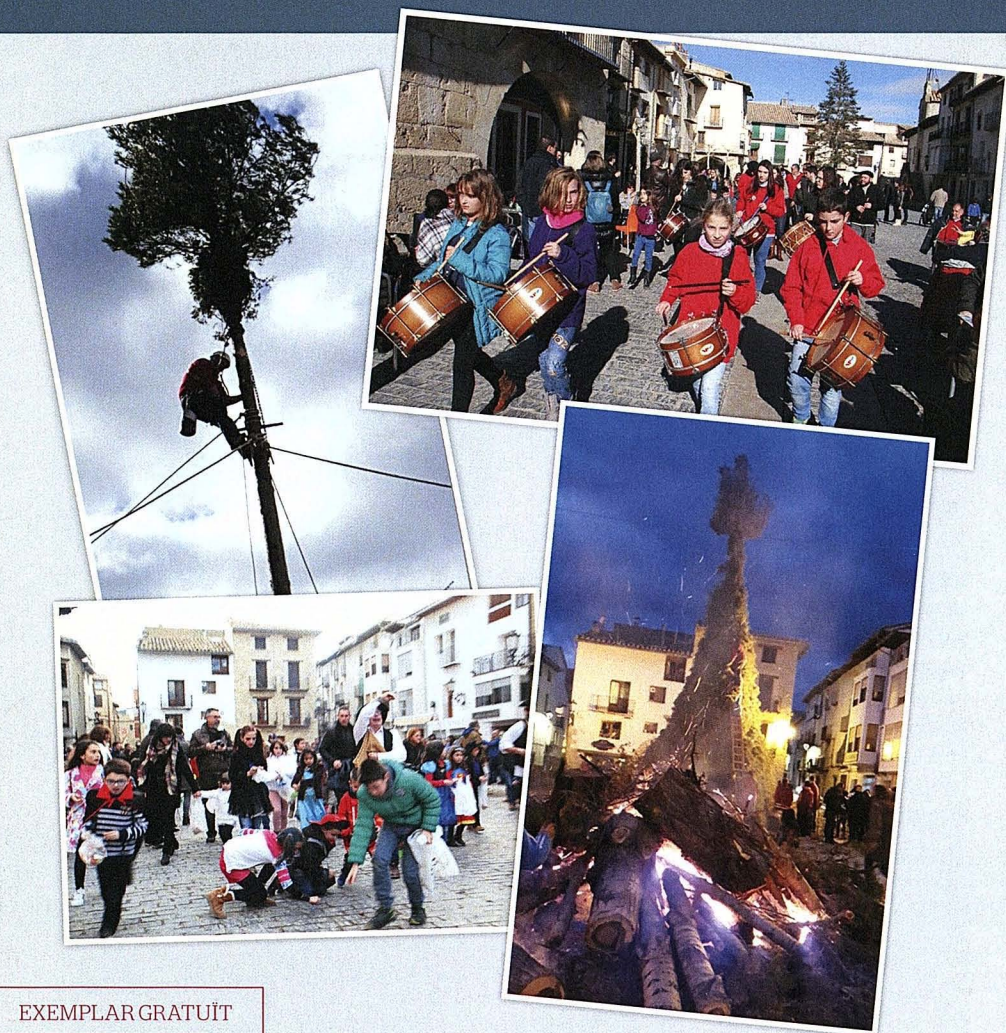
“BLANQUES JUGUEN I GUANYEN.”

Encara que les blanques tenen dos peons de menys, les seves peces estan més actives i el cavall ha entrat ja a la casa del contrari amb el Rei molt exposat...

Cesc Carceller.

SANTANTONÀ

EXEMPLAR GRATUÏT

E-MAIL: CFORC@HOTMAIL.COM

SI VOLEU INFORMACIÓ DE FORCALL, LES FESTES, ACTIVITATS, ESTABLIMENTS O VISITAR ELS SEUS MUSEUS I LLOCS D'INTERÈS, CONTACTEU AMB L'OFICINA DE TURISME (TEL. 964171290) O VISITEU LA PÀGINA WEB [HTTP://WWW.FORCALL.ES](http://WWW.FORCALL.ES)

BISGARGIS: C/ Bruc, 62, pral., 2^a - 08009 Barcelona

FOTOS: Carmina Pesudo, Vicent Pascual, Ismael Carbó, Ximo Segura, Mariló Vallés, José Ramón Gil, Toni García i Sergi Bordàs.

EDITA: Colònia Forcallano-catalana.

REDACCIÓ: Carme Ferrer, Sergi Bordàs i Ismael Carbó.

IMPRIMEIX: TORMIQ, S.L. Arts Gràfiques - www.tormiq.com

GENERALITAT
VALENCIANA

TOTS
A UNA
veu

CONSELLERIA DE TRANSPARÈNCIA, RESPONSABILITAT
SOCIAL, PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ